

Motion till riksdagen 2026/27:140

av **Christian Carlsson (KD)**

Statligt ansvar för sjukvården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statligt ansvar för sjukvården och att avskaffa regionerna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Människor i Sverige erbjuds inte vård i tid, och regionerna klarar inte av att tillhandahålla en jämlik och rättvis vård. Vilken vård man får, när man får den och vårdens kvalitet varierar alldeles för mycket beroende på vilken region som man tillhör. Det finns till och med patienter som inte erbjuds den vård som de behöver och har rätt till. Detta trots att den finns att få i en annan region, eller hos en annan vårdgivare i den egna regionen. Vi behöver göra upp med orättvisorna inom svensk sjukvård, införa statligt ansvar för sjukvården och lägga ner regionerna.

Svenska läkare, sjuksköterskor och annan vårdpersonal står för fantastiska insatser varje dag, men att organisera sig i dagens regioner är ineffektivt. Vårdplatserna har visserligen blivit fler och vårdköerna har kunnat kortas tack vare statliga satsningar och fokus på detta de senaste åren, men antalet vårdkontakter ökar inte tillräckligt snabbt och många patienter väntar fortfarande för länge.

Sanningen är att den nuvarande sjukvårdsmodellen med 21 självstyrande regioner är inte anpassad till dagens moderna sjukvård och den medicinska och tekniska utvecklingen. Modellen är inte långsiktigt ekonomiskt hållbar, och staten borde ha rätt att leda, organisera och dimensionera sjukvården i ett säkerhetspolitiskt läge när Sverige snabbt behöver stärka vårdens beredskap.

Vårdansvarskommittén som utredde frågan om statligt ansvar för sjukvården ansåg att statens ansvarsutkrävande och kontroll bör stärkas för att säkra patientens rättigheter och säkerställa att hälso- och sjukvårdslagstiftningen efterlevs. Den parlamentariska utredningen ville se ett ökat system- och finansieringsansvar inom kompetensförsörjning, läkemedel, screening och vaccinationer. Detsamma gällde luftburen ambulanssjukvård och luftburna sjuktransporter samt rättspsykiatrisk vård. Dessutom pekades på behovet av stärkt statlig styrning, uppföljning och ansvarsutkrävande när det gäller hälso- och sjukvården som helhet.

Sverige behöver öka den statliga styrningen på de områden som vårdansvarskommittén har föreslagit. Tillsättandet av en ny läkemedelsutredning är ett viktigt led i det arbetet. Den parlamentariska utredningens slutsatser bör dock endast vara första steget på väg mot fullt ut statligt ansvar för sjukvården. För att människor ska kunna få vård i tid, och då del av den bästa vården oavsett var i landet man bor, då behöver vi också göra upp med den ineffektiva sjukvårdsorganisation som regionerna utgör.

Det som behövs är fullt ut statligt ansvar för vården. De direktvalda politikerna i regionerna, deras styrning och regionernas beskattningsrätt bör avskaffas och i stället borde vi övergå till en sjukvårdsorganisation med sex stycken professionsstyrda utförarregioner. Staten bör fullt ut få ta ansvar för finansiering och styrning av svensk sjukvård, och staten bör också ha mandatet att planera, organisera och dimensionera vården för att säkerställa såväl patienternas rätt till vård som Sveriges civila beredskap. Det är tid att lämna dagens sjukvårdsorganisation, lägga ned regionerna och införa statligt ansvar för vården, så att vi kan erbjuda en mer jämlik vård, och så att fler människor kan få vård i tid.

